

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

**Spory o doménová jména – právní úprava a rozhodovací praxe českých soudních i
mimosoudních orgán**

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

Autor: Jaroslav Kuba

rok odevzdání: 2015

ročník SVO : VIII

estné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VIII. ročníku Studentské vědecké a odborné společnosti (SVO) vypracoval samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla předložena do předchozích ročníků SVO a jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním ve společnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V dne

.....

...

Jaroslav Kuba

Obsah

1.	Úvod	4
2.	Doménová jména.....	5
2.1.	System doménových jmen.....	5
2.2.	Domény nejvyššího řádu	5
2.3.	Registrace doménových jmen.....	7
2.4.	Spory z doménových jmen v globálním kontextu	7
2.5.	UDRP	9
3.	Právní úprava doménových jmen v českém právním řádu.....	10
3.1.	Teoretické pojetí a historický vývoj úpravy	11
3.2.	Povaha doménového jména ve světle recentní úpravy	12
3.3.	Práva na označení a doménová jména.....	14
3.3.1.	Ochranné známky	14
3.3.2.	Nekalá soutěž.....	16
3.3.3.	Jméno obchodníka a název právnické osoby.....	17
4.	Rozhodovací praxe českých soudních i mimosoudních orgánů	18
4.1.	Judikatura soudů	20
4.2.	Rozhodovací praxe Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR.....	22
5.	Závěr.....	24
6.	Seznam použité literatury	25

1. Úvod

Doménová jména jsou dnes, v roce 2015, neodmyslitelnou součástí našich životů, a to i v etn t ch, kteří nedisponují p ipojením k síti Internet i nevládnou pokro ilou po íta ovou gramotností. V sou asnosti nep edstavují doménová jména pouze technologický instrument sloužící k usnadn ní ovládní po íta , resp. využívání jejich vzájemného propojení prost ednictvím sítí, ale staly se fenoménem mnohdy ur ujícím identitu reálným subjekt m, zboží, i službám¹.

Vzhledem ke skute nosti, že sí Internet p edstavuje klí ové a prvo adé prost edí pro komunikaci, vým nu informací, inzerci a marketing zboží a služeb v etn jejich p ímého prodeje, kdy se navíc mnohdy veškerá obchodní aktivita podnikatele realizuje pouze jejím prost ednictvím (typicky v p ípad e-shop) pod „hlavi kou“ doménového jména, jsou otázky jejich právního zajišt ní v etn problematiky p ípadných spor velice podstatnou sou částí obchodní strategie a business plán dnešních podnikatelských subjekt , jelikož p edstavují nezanedbatelnou ekonomickou položku v rámci jejich existence. Nemenší význam ovšem mají i v p ípad jiných entit, a už se jedná o státní organizace, i jednotlivé fyzické osoby, a to zejména v p ípadech zneužívání jejich názvu i jména v doménách.

Právní reflexe ovšem, jak je pro ni v prost edí informa ních a komunika ních technologií typické, p ícházela jednak se zpožd ním, a zejména v za átcích se zna nými rozpaky stran uchopení v cí samotné. Z toho d vodu prod lala problematika doménových jmen za poslední tvtstoletí v eském právním prost edí dosti dynamický vývoj.

Cílem této práce je uvést tená e do problematiky doménových jmen jako takových s nezbytným technickým p esahem, jejich právní úpravy v eském právním ádu a kone n nastínit zp soby a vývoj ešení spor z nich vzniklých p ed soudními i mimosoudními orgány. Z pochopitelných d vod se bude práce v této poslední ásti zam ovat na eskou národní doménu .cz.

¹ Seznam.cz není jen doména nejv tšího (co do po tu uživatel) eského vyhledáva e, ale i firma spole nosti, která jej provozuje. Mercedes-Benz eská republika s.r.o., dce iná spole nost automobilky DAIMLER AG, vybavuje prodávaná vozidla podložkami pod registra ní zna ku s nápisem www.praha.mercedes-benz.cz.

2. Doménová jména

Jak již bylo naznačeno úvodem, primární funkce doménových jmen je technická, a to konkrétně adresní v rámci sítě Internet. Doménové jméno přitom plní tuto funkci jakožto reprezentant numerického kódu – IP adresy, která je unikátním a jednoznačným identifikátorem daného počítače (serveru, či jiného prvku) v síti². Vzájemný převod textové doménové jmény na numerickou formu IP adresy zajišťuje Domain Name System (DNS), vyvinutý v roce 1983.³ Na tomto místě je důležité připomenout, že a koliv se pojem doménových jmen asociativně spojuje zejména se službou WWW (World Wide Web), využívají se stejní i pro e-mail, protokol FTP (File Transfer Protocol), apod.

2.1. Systém doménových jmen

Konkrétní doménové jméno je samotné tvořeno několika doménami v tzv. stromové struktuře, které jsou usazeny hierarchicky od nejnižší po nejvyšší úroveň, a navzájem jsou odděleny tečkou. Tato struktura se odráží i v organizaci správy doménových jmen. Nejvyšší úrovní, která je v doménovém jménu vždy zastoupena, je TLD (Top Level Domain, doména nejvyššího či prvního řádu). V ilustrativním příkladu domény pražské pobočky již zmínované společnosti Mercedes-Benz Česká Republika *praha.mercedes-benz.cz* se jedná o část *.cz*. Ta je pak následována doménou druhého řádu (*.mercedes-benz*) a subdoménou (*.praha*), pokračovat je přitom možné i úrovněmi dalšími. V rámci jednotlivé úrovně musí být daná doména unikátní, což ovšem neplatí při kombinaci s různými doménami vyšší úrovně. Právní otázky a zejména spory jsou spojeny s posledními (nejvyššími) dvěma částmi domény (tzn. *mercedes-benz.cz*), jelikož pouze doménu druhého řádu je nutné registrovat (ve vztahu k doméně prvního řádu).

2.2. Domény nejvyššího řádu

Obecně nejvyšší doménovou úrovní, která nicméně není v konkrétních doménových jménech reflektována, je kořenová doména (*root domain*), spravovaná neziskovou organizací ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers), sídlící v Marina Del Rey, stát Kalifornie, USA. Tato organizace dále deleguje správu

² Dosud je nejrozšířenějším systémem IPv4, jehož adresy mají délku 32 bitů (např. 77.75.76.3).

V současné době probíhá snaha o přechod na novější protokol IPv6, se 128 bitovou délkou adres.

³ GÁLA, Libor, Jan POUR a Zuzana ŠEDIVÁ. *Podniková informatika. 2.*, přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 496 s. Expert (Grada). S. 427-428.

jednotlivých TLD dalším subjekt m.

Domén prvního řádu je možné rozeznávat vícero druh , a to v zásad domény generické (gTLDs) a národní (ccTLDs). První skupina sdružuje domény vytvořené dle kritéria obsahu i zaměření stránek, které jsou pod ní umístěny (respektive tak spíše m lo být). Podstatným aspektem je, že zde není zpravidla významný geografický i jazykový faktor. Generické domény jsou dále členěny na sponzorované a nesponzorované, přičemž v případě sponzorovaných je určen pouze jeden správce, který by měl umožnit jejich registraci pouze subjekt m z daného odvětví. U nesponzorovaných domén bývá správce více. Příklady sponzorovaných domén jsou „.jobs“, „.mobi“, „.museum“, „.post“, „.tel“, „.travel“, nesponzorované pak „.biz“, „.com“, „.info“, „.int“, „.name“, „.net“, „.org“, „.pro“.

Tento systém byl do jisté míry nabourán rozhodnutím představenstva ICANN z června 2011, které rozhodlo o vzniku tzv. nových generických domén, což není nic jiného než možnost registrace domény prvního řádu v podstat libovolným subjektem. I přes značně vysoký registrační (185 000 USD) a udržovací (25 000 USD ročně) poplatek tuto možnost využilo již značně široké spektrum rozličných entit, z nichž můžeme namátkou jmenovat společnost Google (.google), nebo Evropskou vysílací unii (EBU/UER, .eurovision)⁴.

Druhou skupinou jsou národní domény prvního řádu, tedy ccTLDs. Toto dělení se odvíjí podle států světa, přičemž každý má přidělenou zkratku o dvou znacích odpovídající kódu státu dle normy ISO 3166/MA. Taková doména má souasně určeného národního správce. A koliv by se tak na první pohled zdát mohlo, není dáno obecné kritérium určující povinnost subjektu registrujícího svou doménu pod národní doménou k tomu, aby měl v daném státě bydliště, sídlo, byl jeho státním příslušníkem, ani k jakékoliv obdobné právní vazbě⁵. To se odráží v užívání převodních národních domén iasto ke zcela jiným účelům, jako například ccTLD Mikronésie .fm pro internetová rádia (*last.fm*, *technobase.fm*), národní doména Tuvalu .tv obdobně pro audiovizuální vysílání i jako homepage televizních stanic a společností (*nova.tv*), koneckonc .to (*uloz.to*) je ccTLD Tonga. Z toho existují samozřejmě výjimky, n které

⁴ Program Statistics. ICANN. *ICANN - New Generic Top-Level domains* [online]. [cit. 11.04.2015].

Dostupné z: <http://newgtlds.icann.org/en/program-status/statistics>.

⁵ PELIKÁNOVÁ, Radka a Karel ČERMÁK. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, S. 16.

národní domény mohou registrovat jen domácí žadatelé (např. Kanada, Francie, Finsko, Chile), jiné vyžadují alespoň domácí administrativní kontakt (.de). Některé národní správci spravují centrální domény druhého řádu, přičemž soukromým subjektům je umožněna registrace prostřednictvím registrátorů domén úrovně třetí (jedná se zejména o země Commonwealthu, např. doména .uk má přidělený pouze malý počet domén druhé úrovně - .co.uk, .gov.uk, .org.uk atd.).

Nad toto dělení je možné ještě rozlišovat doménová jména v jiných znacích než latince, tzv. IDN (Internatolized Domain Name) - konkrétně se jedná o ruštinu, arabštinu a čínštinu. Tyto doménová jména byly uvedeny do provozu v roce 2010.

Národním správcem české ccTLD .cz je zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC. Česká národní doména je decentralizovaná, tedy umožňuje registraci prostřednictvím nezávislých registrátorů (např. forpsi.cz, provozované společností INTERNET CZ, a.s.).

2.3. Registrace doménových jmen

Pro pochopení východisek sporů z doménových jmen je nejdříve třeba ve stručnosti nastínit principy jejich registrace. Ten základní je označován jako *first come – first serve basis*, esky přeloženo „kdo dřív přijde, ten dřív bere“. Tento princip bývá omezen pouze u sponzorovaných domén - např. u domény .travel musí žadatel prokázat, že podniká v cestovním ruchu, domény .biz a .name sice může registrovat každý, ale mohou být později zrušeny, pokud se ukáže, že žadatel není podnikatel, resp. jeho firma neodpovídá doménovému jménu. Rozdílným přístupem je tzv. sunrise period, v minulosti využitá u domény .info a .eu – tento termín označuje dobu, po kterou může oprávněný držitel označení předregistrovat konkrétní doménu stejnou či podobnou jeho označení, a to před spuštěním domény jako takové. Od předregistrace musí být samozřejmě schopen tvrzené právo prokázat, přičemž do vyřešení případných sporů není příslušná doména zprovozněna.

2.4. Spory z doménových jmen v globálním kontextu

Bez ohledu na druh TLD vyplývají spory z doménových jmen z obdobných příčin. Ty je možné rozdělit do následujících několika skupin, z nichž nejvýznamnější je tzv. cybersquatting (někdy označován též jako domain grabbing). Jedná se v obecnosti o

zneužití first come – first serve principu, kdy dochází okupaci doménového jména ke škodě vlastníka práva na označení odpovídajícího příslušnému doménovému jménu (např. vlastníka ochranné známky) i osoby s obdobným právem k jinému označení, a to bez oprávněného zájmu na doméně nebo ve zlé víře.⁶ A koliv to nemusí být na první pohled zřejmé, není cybersquatting svou povahou jednoznačný – sice zde na dochází k zásahu do práv subjektu, jemuž přísluší práva na označení své dí; aby k tomu ovšem mohlo vůbec dojít, musí předcházet zanedbání zásady vigilantibus iuris práv ze strany tohoto subjektu, což je zvláště flagrantní v případě podnikatelů nadaných přínejmenším povinnostmi péče řádného hospodáře. Úskalí en bloc přístupu k posuzování cybersquattingu by se projevilo právě v situacích, kdy by se konkrétní termín sice shodoval se zapsanou ochrannou známkou nebo firmou, nicméně by jinak byl například obecným označením celé skupiny výrobků, jménem určité osoby, nebo dokonce běžným slovem⁷. Pouze při důkladném zvážení všech těchto okolností je možné cybersquatting v jednotlivých případech skutečně dovodit. V tšinou je za tímto účelem vyžadováno naplnění soustavy kritérií, a to:

- shodnost nebo zaměnitelnost doménového jména s ochrannou známkou, firmou, jménem nebo jiným označením, k němuž své dí právo žalobci,
- držitel doménového jména na něm nemá žádný oprávněný zájem, tzn. zejména nemá s doménovým jménem žádnou spojitost, nebo pod ním neprovozuje žádné stránky
- absence dobré víry držitele doménového jména – jeho registrace je pouze za účelem budoucího prodeje žalobci, zabránění žalobci v užívání doménového jména, poškození jeho podnikání, parazitování na jeho pověsti atd.

Celkový výčet kritérií se přirozeně různí s ohledem na jurisdikci, ve které je konkrétní řízení vedeno, například v USA je v řízeních před soudem vyžadováno obchodní užívání příslušné domény.⁸

Faktickým derivátem cybersquattingu je tzv. front running, kterým je zneužití vyhledávacích volných doménových jmen ze strany samotných registrátorů. V takovém případě sám registrátor provozuje podobný vyhledávací systém, kdy v případě zadání dotazu na

⁶ JANSKA, Lukáš. Cybersquatting a jeho podoby. Právo IT [online]. 22.9.2008 [cit. 13.04.2015]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/article/cybersquatting-a-jeho-podoby>.

⁷ Velice ilustrativní je slovo Apple, které je sice firmou IT korporace Apple Inc., ale zároveň je tento termín anglickým označením pro jablko, podobně jako v USA relativně běžným příjmením.

⁸ PELIKÁNOVÁ, Radka a Karel ERMAK. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, S. 20-100

dosud neregistrovanou doménu dojde k jejímu zaregistrování ze strany samotného registrátora a následně nabídky k jejímu prodeji.⁹

Další skupinu tvoří tzv. typosquatting, kterým je registrace doménového jména podobného již existující relevantní doméně, které využívá možných překlepů uživatele při zadávání adresy (např. google.com). V tomto případě jde o kazní situace nejsložitější, k dovození zlé víry dochází prostřednictvím nekalé soutěže v případech, kdy je na cílových stránkách umístěna reklama, i jiný obsah sloužící k obohacení jejich provozovatele.

2.5. UDRP

Zist procesního hlediska bývá první a nejobtížnější otázkou určení samotné jurisdikce sporu, jakož i aktivní a pasivní legitimace stran. Vždy zde existují alespoň tři dotčené subjekty, a to přihlašovatel domény, její registrátor a osoba tvrdící její neoprávněné užívání. Zejména v případě generických domén nezájádka dochází k situacím, kdy je každá z těchto osob státním příslušníkem jiné země. Vzhledem k rozdílnosti právních řádů a rozhodovací praxe jednotlivých zemí nemá velkého smyslu se na tomto místě blíže souvisejícím otázkám věnovat, nicméně nejen z tohoto důvodu bývají součástí podmínek registrace (smluv) doložky zakotvující alternativní řešení sporů (alternative dispute resolution, ADR).

Pravidla ADR řešení pro spory z doménových jmen, přijatá ICANN na základě doporučení WIPO (Světové organizace duševního vlastnictví) v roce 1999, se nazývají UDRP (*The Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy*). Svou podstatou se jedná o smluvní mechanismus spojující na povinnosti přihlašovatele domény podílet se ADR řešení v případech, kdy která strana mající oprávnění k příslušnému označení napadne doménové jméno a nedostatek dobré víry, a dále upravuje i jiné procesní aspekty řešení samotného. K řešení jsou pak příslušní tzv. poskytovatelé ADR (*ADR Providers*), kterých je v současné době pět - *World Intellectual Property Organization Arbitration and Mediation Center* (WIPO Center) v Ženevě, *Asian Domain Name Dispute Resolution Center* (ANDRC) s kancelářími v Hong Kongu, Pekingu, Kuala Lumpur a Soulu., *National Arbitration Forum* (NAF) ve městě Minneapolis, *The Czech*

⁹ K soudnímu sporu z front runningu došlo například v případě amerického registrátora Network Solutions Inc, In: Techcrunch.com, *Network Solutions, ICANN Sued Over Domain Front Running*, [online]. [cit. 11.04.2015], Dostupné z <http://techcrunch.com/2008/02/25/network-solutions-icann-sued-over-domain-front-running/>

Arbitration Court Arbitration Center for Internet Disputes, kterým není nikdo jiný než Rozhodčí soud při HKR a AKR v Praze, a konečně *Arab Center for Domain Name Dispute Resolution (ACDR)*¹⁰. Procesní úpravu řešení sporů představují *Jednotné zásady řešení sporů (RUDRP - Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy)*, při němž jednotlivá centra vydávají svá doplňková pravidla.

UDRP se v této své podobě uplatní u všech gTLDs zřízených před rokem 2012 (tedy u těch původních), jelikož ICANN požadavek na jejich sjednání s přihlašovatelem zahrnuje do svých smluv s příslušnými registrátory. V rámci UDRP je možné požadovat zrušení doménového jména a jeho převod na žalobce.¹¹

Je třeba zdůraznit, že UDRP ADR řízení, a je často vedeno před rozhodčími soudy, není samo rozhodčím řízením, které by zakládalo překážku litispendence a rozhodnutí rei iudicata, podobně není exekutivním titulem.¹²

3. Právní úprava doménových jmen v českém právním řádu

Touto kapitolou se dostáváme od nezbytného technického a právního úvodu v globální perspektivě k samotné povaze domén v českém prostředí. První otázkou, která v souvislosti s doménovými jmény vyvstane na mysl, je jejich samotná právní podstata. Tato problematika má svou historickou genezi, při níž není ani dnes možné říci, že by byla z teoretického pohledu vyřešena. K tomu přispívají i situace, kdy například například Spojených států amerických¹³, které jsou tradičním lídrem v reflexi fenoménu, přinášených rozvojem informačních technologií do pozitivního práva, není konkrétní problematika doménových jmen v české republice de lege lata nikterak upravena, a to jak samostatným předpisem, tak ani rámcovým zohledněním v něm kterým z lege generalis jednotlivých odvětví práva. Na tom se bohužel nezměnilo nic ani po přijetí recentního občanského zákoníku (zák. č. 89/2012 Sb., dále „oz.“), u kterého nezbývá než konstatovat, že přes všechny příznaky „nový“ se tato jeho novost jistě neprojevuje

¹⁰ List of Approved Dispute Resolution Service Providers. ICANN. *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*. [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.icann.org/en/help/dndr/udrp/providers>.

¹¹ Odst. 3 Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy, ICANN, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en>

¹² PELIKÁNOVÁ, Radka. *Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2012, S. 205-209

¹³ Anticybersquatting Consumer Protection Act (ACPA), Truth in Domain Names Act 2003

v aktuálnosti rozsahu úpravy, kdy se sice vrátily instituty v agrární společnosti veskrze praktické (jako právo pastvy i vyřešení otázek okolo v elích roj), nicmén úprava fenomén informa ní společnosti bohužel absentuje.

3.1. Teoretické pojetí a historický vývoj úpravy

Z pohledu klasického kontinentálního (římskoprávního) dualismu práva, tedy jeho d lení na právo soukromé a veřejné, spadá problematika doménových jmen jednozna n do oblasti soukromého práva, jelikož ani jeden ze dvou (i v p ípad sporu t í) subjekt zde nevystupuje z pozice nositele veřejné moci.¹⁴ Komplikovan ější je již ovšem subsumpce práv k doménovým jmén m pod práva (majetková) absolutní i relativní.

Základní názory na právní charakter domén jsou historicky dva, p í emž první akcentuje povahu jejich vzniku a samotné existence jako obligace mezi p ihlašovatelem domény a jejím registrátorem, p í emž ji definuje pouze jako závazek, tedy relativní majetkové právo p sobící inter partes¹⁵, a druhý, který ji chápal jako jinou majetkovou hodnotu ve smyslu p vodní úpravy (§ 118 odst. 1 zák. . 40/1964 Sb.), nyní jako nehmotnou v c („*Nehmotné v ci jsou práva, jejichž povaha to p ipouští, a jiné v ci bez hmotné podstaty*“; § 496 odst. 2 oz.), která je existencí závazku pouze objektivn podmín na. Na tomto míst je nutné si uv domit, že samotná registrace domény registrátorem je svou povahou pouze *umožn ním* její existence, nikoliv jejím *vytvo ením*, jelikož k n mu fakticky došlo již podáním žádosti o registraci p ihlašovatelem. Analogicky lze tuto situaci p ipodobnit k autorskému dílu, nap íklad románu, kde papír, na n mž je román zachycen, p edstavuje pouze hmotný substrát umož ůjící vznik a objektivní existenci díla, nicmén bez právní vazby na jeho vytvo ení, kdy právní osud papíru nemusí nutn sledovat právní osud románu. Po provedení registrace konkrétním p ihlašovatelem mu za ne sv d it právo doménu užívat, požívat (umíst ním obsahu pod ní), jakož i s doménou disponovat, p í emž doména samotná má svou samostatn existující majetkovou hodnotu, která m že být tržn ocen na práv v p ípadech jejího p evodu. Co se tý e držby, je dle § 987 oz. držitelem ten, kdo vykonává právo pro sebe. Aby mohl být n kdo považován za

¹⁴ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 5., upr. vyd. Plze : Vydavatelství a nakladatelství Aleš en k, 2009, S. 114-115.

¹⁵ nap . rozsudek Nejvyššího soudu eské republiky sp.zn. 23 Cdo 3407/2010 ze dne 19.4.2012

držitele, musí mít nad věcí faktickou moc a musí mít úmysl nakládat s věcí jako s věcí vlastní. V případě doménových jmen není na první pohled evidentní, zda má faktickou moc nad doménou její přihlašovatel, ani registrátor. V tomto směru je podle mého názoru nutno vyjít z objektivní reality věcí, kdy se trvání registrace odvíjí od věcí přihlašovatele, nikoliv registrátora – za předpokladu plnění smluvních povinností (fakticky placení poplatku) není registrátor oprávněn doménu zrušit ani výkon přihlašovatele jinak omezit, zrušení je naopak výlučným právem a rozhodnutím přihlašovatele. Tím je zároveň naplněn i požadavek na trvalý nebo opakovaný výkon, jelikož uplynutí registrační periody je z této perspektivy nutno vidět nikoliv jako vnější okolnost determinující existenci domény, ale jako vůči přihlašovatele ovlivnitelnou událost, kdy nezaplacení poplatku je omisivním jednáním sledujícím zánik, resp. opuštění domény jako věcí. Úmysl nakládat s doménou jako s vlastní je pak u přihlašovatele jednoznačně dán, u registrátora o něm nemůže být řeč.

3.2. Povaha doménového jména ve světle recentní úpravy

Vzhledem k výše uvedenému se přikláním k názoru právní povahy domény jako nehmotné věcí, která je předem těm absolutním majetkovým právům zejména vůči svému přihlašovateli, jako **držby práva sui generis** (ve smyslu ust. § 988 odst. 1 oz., cit: „*Držet lze právo, které lze právním jednáním převést na jiného a které se nepouští trvalý nebo opakovaný výkon.*“), bez toho, aby se jednalo o právo vlastnické. Všechny znaky držby, tedy požadavek na to, aby byla vědná, poctivá a pravá¹⁶ jsou v případě domén splněny, přičemž právo držby je zákonem zakotveno jako věcné, absolutní majetkové právo.¹⁷ Na základě toho dovozují vztah subjektu, kterému svádí práva na označení i obdobná (není-li jich, tak subjektu který doménu přihlásil jako první v návaznosti na *first come – first serve* princip) k doméně jako oprávněného držitele, naproti tomu na neoprávněného přihlašovatele zde bude pohlíženo jako na držitele nepoctivého i nepravého.

Tuto konstrukci lze podpořit mimo jiné i a contrario srovnáním s licenci (včetně autorskoprávní), která je relativním majetkovým právem¹⁸, přičemž licenci nabývá její nabyvatel pouze právo dílo užívat, přičemž požívat, nikoliv s ním ovšem disponovat i její

¹⁶ § 994 oz.

¹⁷ Srov. § 977 oz.: „*Jen zákon stanoví, která práva k majetku jsou absolutní.*“

¹⁸ JAROLÍMKOVÁ, Andrea: Jak se změní autorské právo?, IN: Právní rádce . 4/2013, rubrika Akta, str. 12 - 15

mít za vlastní, kdy nabyvatel licence je zásadně osobou odlišnou od autora díla.

Kromě již zmíněných skutečností samostatně existující majetkové hodnoty domény je podstatným významem absolutní majetkoprávní povahy poměru k doméně zejména jeho působení erga omnes ve smyslu ust. § 976 oz.: „*Za absolutní občanská subjektivní práva se označují ta, u kterých právu určité osoby (oprávněné osoby) odpovídá povinnost neurčitého (neomezeného) po tu všech ostatních osob (povinných osob). Povinnost všech ostatních osob spočívá ve zdržení se všeho, co by rušilo subjektivní právo oprávněné osoby*“.¹⁹ To je dle mého názoru pro doménová jména zcela případné, naproti tomu konstrukce práv k doméně jako relativních, tzn. inter partes relace mezi přihlašovatelem a registrátorem se jeví jako neudržitelná zejména v případě cybersquattingového sporu. V teoretické rovině bychom se dostali do dosti bezvýhodné situace po položení otázky, jak je možné pouhou existencí obligace zasáhnout do práva jiného konkrétní domény užívat, které vlastně ani neexistuje (jelikož doména je v tomto pojetí jedinečným právním poměrem mezi dvěma konkrétními subjekty), resp. jak si může poškozený toto své neexistující právo nárokovat. Dalším, již o poznání praktičtější dopadem, ve kterém se tato logická disharmonie odráží, je okruh přípustných žalovatelných nároků. V situaci, kdy jsou stranami sporu oprávněný a neoprávněný držitel, dochází v podstatě jakýmkoliv enunciatem, jehož objektem je doménové jméno, a už znějícím na zdržení – v takovém případě fakticky obligaci z moci úřední ruší, i případně tím, kterým je provedena jakási ex lege cese závazku, k zásahu do práv a povinností registrátora, tzn. této osoby, konkrétně do jeho kontraktární svobody, což je minimálně na samotné hranici prolomení zásady legální licence. Tento závěr také plně reflektoval v již zmíněném rozsudku GLOBTOUR Nejvyšší soud ČR²⁰. V tomto bodě se ovšem situace stává poněkud absurdní, jelikož jedinou zbývající myslitelnou povinností, kterou může soud uložit, je odregistrace domény žalovaným, což jí bude v praxi také promptně splněno, ovšem za souhlasné registrace té samé domény jiným, s žalovaným spřízněným subjektem.

Ten, jemuž svídí práva k označení i jiná, u nichž je v řízení prokázáno, že jim sporná doména odpovídá, se stává oprávněným držitelem domény již okamžikem jejího vzniku

¹⁹ DVO ÁK, J., ŠVESTKA J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, S. 329

²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 3407/2010 ze dne 19.4.2012

z titulu t chto jeho práv bez ohledu na skute něho p ihlašovatele, což má mimo jiné za následek ten, že p íslušné rozhodnutí soudu je deklaratorní povahy (což je op t zcela v souladu s úvahou NS obsaženou v rozsudku GLOBTOUR, a koliv z ní vlivem odlišného pochopení v ci plynou pon kud jiné záv ry, cit.: „*Soudy nesprávn zam ují rozhodnutí deklaratorní za rozhodnutí konstitutivní (rozhodnutí o zm n držitele domény). Konstitutivní rozhodnutí soudu jsou výjimkou a mohou být vydávána pouze v p ípadech, kdy zákon soudu výslovn p iznává oprávn ní založit právní pom r (práva a povinnosti) mezi stranami.*“

3.3. Práva na ozna ení a doménová jména

Teoretická dimenze domén, jak byla popsána v p edcházejících podkapitolách, není sama o sob ve vztahu ke spor m z nich vznikající nejen dosta ující, ale zpravidla ani nep edstavuje meritum v ci. Bez ohledu na absolutn í relativn majetkoprávní povahu domény m že poprvé dojít ke kolizi práv r zných subjekt až po provedení její registrace. K nim dochází v p ípad , že subjektu odlišnému od p ihlašovatele sv d í práva k odpovídajícímu ozna ení, a už z ochranných známek, k obchodní firm , jiných nezapsaných ozna ení, i osobnostní právo lov ka, za spln ní dalších podmínek. Podstatné je, že z povahy *first come – first serve* musí taková práva existovat historicky d íve, než je registrace domény provedena. Sporným pak je, zda-li je do t chto práv registrací domény jiným subjektem zasaženo (a její p vodní p ihlašovatel je tudíž držitelem nepoctivým²¹, nebo nepravým²²), a jejím oprávn ným držitelem je tedy z titulu t chto práv žalobce.

3.3.1. Ochranné známky

K nejflagrantn jším kolizím dochází v p ípad ochranných známek. Ochranné známky jsou v eské republice upraveny zákonem . 441/2003 Sb., sou asn je R vázána Na ízením Rady Evropských spole enství . 40/94, a n kolika vzájemn provázanými mezinárodními smlouvami, výb rem Pa ížskou úmluvou na ochranu pr myslového vlastnictví (Pa ížská unijní úmluva) z roku 1883, Madridskou dohodou o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek (1891) a Dohodou o obchodních aspektech

²¹ § 992 oz., odst. 1., cit: „... *Nepoctiv drží ten, kdo ví nebo komu musí být z okolností zjevné, že vykonává právo, které mu nenáleží*“.

²² § 993 oz.: „*Neprokáže-li se, že se n kdo vet el v držbu svémocn nebo že se v ni vloudil potajmu nebo lstí, anebo že n kdo usiluje prom nit v trvalé právo to, co mu bylo povoleno jen výprosou, jde o pravou držbu.*“

právků pro myslivému vlastnictví (TRIPS) z roku 1994, upravujících tuto problematiku na eurounijní i světové úrovni. Institut ochranných známek stojí na principu registrace, neboli ochranná známka musí být jako ochranná známka zapsána v příslušném rejstříku, přičemž ve smyslu uvedených předpisů používají na území České republiky ochranné známky národní, mezinárodní (WIPO) a ochranná známka Společenství (OHIM)²³. Ochranné známky mohou být slovní, obrazové (grafické), kombinované (slovní a obrazové) a prostorové, přičemž z logiky věci plyne, že v případě kolize s doménovým jménem jsou relevantní ochranné známky slovní, případně kombinované. Registrace ochranných známek probíhá vždy pro konkrétní kategorie zboží i služeb (tzv. zásada speciality), což je také podstatným aspektem potenciálního sporu.

Výjimkou z principu registrace jsou nezapsaná označení – tzv. všeobecně známé ochranné známky. Ty jsou zakotveny ve článku 6bis Pařížské úmluvy, přičemž se jedná o takové označení, které se v praxi stalo pro daný výrobek i službu natolik specifickým a vžitým, že získalo rozlišovací schopnost, čímž používá stejné ochrany jako ochranné známky i bez zápisu. Úřaditv disproporcí mezi jednotlivými ochrannými známkami představuje také institut dobrého jména ochranné známky, který fakticky privileguje určité ochranné známky vůči jiným, a koliv jsou zapsány pro jiné kategorie zboží i služeb.

Vlastník ochranné známky má výlučné právo užívat ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna. Nikdo nesmí v obchodním styku bez souhlasu vlastníka ochranné známky užívat označení shodné s ochrannou známkou i označení, které z důvodu své podobnosti vzbuzuje možnost záměny s ní pro výrobky nebo služby, které jsou shodné s těmi, pro které je ochranná známka zapsána, i označení shodné nebo podobné s ochrannou známkou s dobrým jménem pro odlišné výrobky i služby.²⁴ A koliv spojení „v obchodním styku“ představuje tzv. relativně neurčitý právní pojem, kdy zákon obsahuje pouze demonstrativní výčet takového jednání, nemělo by být pochyb, že z obecného pohledu se o obchodní styk v případě registrace ochranné známce odpovídajícího doménového jména jedná.

Posuzování konkrétního sporu se bude samozřejmě odvíjet od jeho skutkových

²³ § 3 zák. č. 441/2003 Sb.

²⁴ § 8 zák. č. 441/2003 Sb.

okolností, kdy musí být zvažovány zejména otázky časové (*first come – first serve basis* je v zásadě totéž, jako princip priority ochranných známek, s výhradou všeobecně známé ochranné známky), otázky teritoriální (domény jsou ze své podstaty záležitostí celosvětovou, u ochranných známek je poskytována ochrana jen – z globálního pohledu – v kterém), a otázky dotýkající se principu speciality známkoprávní ochrany, což je nejkontroverznější momentem, jelikož mohou vedle sebe legitimně existovat dvě shodné ochranné známky (a jim odpovídající domény), přičemž je ovšem každá zapsána pro jinou kategorii zboží a služeb.²⁵

Obdobným způsobem jako k ochranným známkám je poskytována ochrana k označením původu a zeměpisným označením.²⁶ Tato oblast je především k vazbě na doménová jména natolik marginální, že její podrobnější rozbor přesahuje úroveň této práce.

3.3.2. Nekalá soutěž

Další oblastí sporů z doménových jmen je nekalá soutěž. Generální klauzule nekalé soutěže stanoví, že kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravmi soutěže jednáním způsobeným způsobem, který způsobí újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Z demonstrativně vypočetných skutkových podstat nekalé soutěže se domény dostávají do konfliktu zejména se zákazem klamavého označování zboží a služeb, vyvolání nebezpečí záměny, a parazitování na pověsti závodu, výrobku a služeb jiného soutěžitele.²⁷ Nekalosoutěžní ochranu rovněž požívá zásah do práv z obchodní firmy podnikatele, které je podobné jako ochranné známky zapsaným označením, přičemž ochrana práv k obchodní firmě náleží tomu, kdo ji poprvé použil poprvé²⁸, ovšem naproti jim se nevztahuje pouze ke konkrétní kategorii zboží a služeb.

Jak je z generální klauzule patrné, nekalá soutěž je formulována dosti široce a nalezne uplatnění v rozsáhlejší spektru případů, než které přichází v úvahu v případě ochranných známek. Ve vztahu k doménám je klíčový výklad první části definice, a to jednání v hospodářském styku. Výkladové tendence české doktríny a judikatury, a to již

²⁵ ERMÁK, Karel. Spory týkající se doménových jmen v soudní praxi. In: JAKL, Ladislav. *Uplatňování doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit: [sborník příspěvků ke konferenci]*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, 2007, s. 90-103.

²⁶ Zákon č. 452/2001 Sb.

²⁷ § 2976 oz.

²⁸ § 423 oz.

poměrů dlouho před rekonstrukcí, chápou tento pojem dosti široce, kdy připouští i možnost, aby byl pro nekalou soutěž žalována i osoba, která k postiženému soutěžiteli není v přímém konkurenčním vztahu vůbec (patrně ani svým jednáním nevstoupila).²⁹ Tento přístup nabývá významu právě v případě registrace doménových jmen, která jsou shodná i zamítená s firmou nebo jinými označeními, která užívá konkrétní subjekt, za účelem zabránit tomuto subjektu v jejich užívání, nebo se tím obohatit, a to jak nabídnutím domény jejímu oprávněnému držiteli ke koupi, tak umístěním monetizujícího obsahu na stránky pod neoprávněně držanou doménou přístupné (což dopadá i na případ typosquattingu). Lze uzavřít, že podobná jednání budou zpravidla naplňovat i zbývající dvě kritéria generální klauzule, nicméně ve sporných situacích je samozřejmě nutné zkoumat konkrétní okolnosti daného případu.

Z titulu nekalé soutěže může osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Za odstranění závadného stavu je přitom z perspektivy absolutního charakteru práv k doméně možno považovat její převod na oprávněného držitele. Dále může poškozený požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdovodného obohacení.

3.3.3. Jméno člověka a název právnické osoby

Systematika ústředního občanského zákoníku řadí úpravu jména člověka (fyzické osoby) a jména (názvu) právnické osoby shodně do statusové úpravy osob, tedy hlavy druhé první části, proto se jim i zde přes jejich poněkud rozdílnou povahu budou ve struktuře novat v rámci jedné podkapitoly.

V teorii je jméno člověka azeno mezi všeobecná osobností práva, přičemž občanský zákoník zakotvuje jejich úpravu v institutu ochrany osobnosti.³⁰ Jméno člověka je jeho osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která mu podle zákona náležejí. Člověk, který byl dotčen zpochybněním svého práva ke jménu nebo který utrpěl újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, zejména neoprávněným užitím jména, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby

²⁹ PELIKÁNOVÁ, Radka a Karel ERMÁK. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, S. 163

³⁰ DVOŘÁK, J., ŠVESTKA J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, S. 249

byl odstraněn jeho následek.³¹ V úvahu přichází též přiměřené zadostiučinění (zpravidla osobou nemajetkovou újmou), za určitých okolností i v penězích.

Je zjevné, že neoprávněné užití jména člověka v doméně je k popsání zásahu do práv zpravidla. Více jak v jiných případech se zde ovšem musíme vyrovnávat s faktem pravděpodobnosti více shodných jmen, přičemž každý jeho nositel má stejné legitimní zájem na jeho užití v doméně jako nositel jiný. Kvalitativně poněkud odlišná situace může nastat v případě známých osobností, kdy je třeba více zohlednit zlou vůli přihlašovatele a jeho případnou snahu o dosažení neoprávněného majetkového prospěchu souvisejícího s registrací takové domény.

Obdobně je konstruována ochrana jména právnické osoby, kterým je její název. Právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek. Poněkud komplikovanější je situace v případě organizačních složek státu, které na rozdíl od něj samotného nevystupují jako právnické osoby. Zde v minulosti Rozhodí soud př. HK R a AK R použití ustanovení pro název právnické osoby sice dovodil, otázkou ovšem zůstává, zda by toto řešení obstálo i za jiných okolností. Na druhou stranu se nicméně jedná o problém v podstatě akademický, jelikož příslušné úřady (orgány) již své domény mají.

Závěrem se sluší dodat, že je-li daná fyzická i právnická osoba podnikatelem ze zapsanou firmou, může pro uplatnění svých práv využít i cestu nekalé soutěže, která je ve vztahu k úpravě jména v poměru speciality.

4. Rozhodovací praxe českých soudních i mimosoudních orgánů

V závěrečné kapitole se dostávám k samotné rozhodovací praxi orgánů v České republice ve vztahu k doménovým jménům, kdy po úvodu do koncepce řešení těchto sporů uvedu vybrané příklady z její historie.

Z pohledu globálního charakteru domén je - více než ve sporech jiného druhu -

³¹ §§ 77, 78 oz.

významnější prvotní otázka předcházející posuzování sporu samotného, a to otázka před slušnosti a pravomoci daného orgánu, a použitého rozhodného práva. Jak již bylo zmíněno na jiném místě této práce, mezinárodní prvek v doménových sporech bývá přítomen ve velkém počtu případů. Tato problematika tím spadá do oblasti mezinárodního práva soukromého, přičemž v současné době neexistuje žádná mezinárodní smlouva upravující jednotný postup v případě doménových jmen. Konkrétní situace se tím bude odvíjet od okolností daného případu a zejména žalobních titulů, přičemž její vyřešení bude spočívat v aplikaci kolizních norem a hranicích úřadů dotčených právních řádů.

Stane-li se místní příslušným soud české republiky, odvíjí se v otázce příslušnosti od práva, do něhož bylo neoprávněným používáním domény zasaženo. Dojde-li k zásahu do práv z ochranné známky nebo obchodní firmy³², je příslušný Městský soud v Praze³³, ve sporech vyplývajících z nekalé soutěže nebo ochrany názvu právnické osoby pak krajské soudy.³⁴

Otázkám pravomoci, příslušnosti a rozhodného práva se lze do jisté míry vyhnout využitím procesu alternativního řešení sporů. V minulosti byly spory z doménových jmen pod ccTLD .cz řešeny v rámci rozhodčího řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR, jehož jurisdikci se přihlašovatel domény podroboval v rámci její registrace. Akoliv byla tato součást smluvních podmínek nazvána „Pravidla alternativního řešení sporů“, nejednalo se přes svoji on-line podobu o standardní ADR UDRP řízení u domén obvyklé, ale o vešnou rozhodčí nabídku ze strany přihlašovatele. Rozdíl spočíval zejména v nemožnosti přezkumu rozhodnutí soudem, což je zároveň jedním z hlavních důvodů sporadického množství existující judikatury.

Sdružení CZ.NIC proto s účinností k 1.3.2015 připravilo novou verzi Pravidel, která je již standardním ADR řízením blíže. řízení, a koliv stále vedené on-line Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR je nyní i na smluvní bázi, kdy nezakládá předekážku litispendence a rozhodnutí rei iudicata ve vztahu k obecným soudům, ani není

³² Aktuální otázky judikatury ve vztazích přímého vlastnictví, Právní Prostor, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/report-forum-k-aktualnim-otazkam-prava-dusevniho-vlastnictvi>

³³ § 6 zák. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z přímého vlastnictví

³⁴ § 9 odst. 2 o.s. .

exekucí tím titulem. Zároveň je okruh žalobních nároků omezen na dva, a to zrušení registrace domény a její převod na žalobce. Spor samotný je řešen tzv. expertem (tj. panelem tří expertů), kterým je nezávislý odborník vedený na seznamu expertů Rozhodčího soudu. Poslední zásadní změnou je, že zahájením řízení nedochází k automatické blokaci doménového jména, jako tomu bylo doposud.³⁵

4.1. Judikatura soudů

Mezi prvními případy sporů o doménová jména v České republice, které jsou tradičně zmínovány, patří spor o doménu oskar.cz. Jednalo se o situaci vstupu na trh tuzemského operátora, společnosti český Mobil a.s., jejíž základem byl svou mobilní síť provozovat pod značkou Oskar, kdy ovšem měla již po delší dobu doménu oskar.cz zaregistrovanou společnost Oskar s.r.o., souasně s ochrannou známkou stejného znění. V průběhu sporu (v roce 2001) došlo ze strany Vrchního soudu k vydání předběžného opatření, kterým bylo zakázáno sdružení CZ.NIC převést doménu na kohokoliv jiného, než společnost český Mobil a.s. Spor samotný skončil mimosoudní dohodou stran, jejímž předmětem byl prodej sporné domény českému Mobilu. Z okolností lze nicméně usuzovat, že by pro český Mobil vítězí nemilosrdně.³⁶ Zajímavá je nicméně skutečnost, že při koupi českého Telecomu a.s. španělským operátorem Telefónica došlo v rámci jeho rebrandingu na značku O2 k podobnému diletantismu, který taktéž skončil prodejem domény, ovšem až po několika letech.³⁷

V témže roce bylo vydáno jiné předběžné opatření Městským soudem v Praze, sp. zn. Nc 1072/2001. To se týkalo dalšího českého mobilního operátora, resp. domény paegas.cz, přičemž stejnojmennou síť v té době provozovala společnost RadioMobil a.s. Rozhodnutí je významné tím, že zde soud dovodil navození nepřímého soutěžního vztahu mezi dvěma hospodářsky aktivními subjekty již v situaci, kdy oba používají Internet k propagaci svých výrobků a služeb, a kolik nejsou stejné ani zaměřitelné.³⁸

³⁵ Pravidla registrace doménových jmen v ccTLD .cz - Pravidla alternativního řešení sporů, CZ.NIC, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: http://www.nic.cz/files/nic/doc/Pravidla_registrace_CZ_Pravidla_ADR_20150301.pdf

³⁶ ZEMAN, M., Oskar získal doménu oskar.cz, [cit. 12.04.2015], Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/oskar-ziskal-domenu-oskar-cz>

³⁷ Telefónica po letech konečně získala doménu O2.cz, iDNES.cz [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: http://mobil.idnes.cz/telefonica-po-letech-konecne-ziskala-domenu-o2-cz-fuw-/mobilni-operatori.aspx?c=A100824_134656_mob_operatori_apo

³⁸ PELIKÁNOVÁ, Radka. *Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2012, S.214

K prvnímu, a také dosti mediálně známému rozhodnutí odvolací instance, které uložilo povinnost převodu domény na jiný subjekt, došlo v roce 2004. Jednalo se o doménu ceskapojistovna.cz, která byla zaregistrována jiným subjektem než stejnojmennou pojiš ovnou ve zlé ví e (jednalo se o typický p ípad cybersquattingu). Podstatným p ínosem judikátu bylo konstatování soudu: „K námitkám odvolatele pak lze uvést, že je nerozhodné, že doménové jméno prvního žalovaného zní "ceskapojistovna" a nikoli eská pojiš ovna (jak zní kmen obchodní firmy žalobce a text v jeho ochranných známkách), nebo to je dáno technickými možnostmi ozna ování v internetové síti. Je třeba proto dovodit, že zn ní doménového jména je totožné se zn ním obchodní firmy žalobce a textem ochranných známek. Výlu né právo užívat obchodní firmu i ochrannou známku všeobecn známou však náleží žalobci, a to zcela nepochybn ě i v síti Internetu.“³⁹

Dalším podstatným judikátem, jež si zaslouží pozornost, je rozsudek ve v ci bilezbozi.com.⁴⁰ Provozovatel stránek bilezbozi.cz se v tomto p ípad ě domáhal proti držiteli domény bilezbozi.com ochrany proti nekalosout žnému jednání ve formě parazitování na pov sti. Úsp šn získal p im ěné zadostiu in ní, a to z toho d vodu, že soud shledal rozlišovací schopnost koncovky (ccTLD) v rámci celého doménového jména jako marginální.

Dostí bizarních rozm ěr nabyla v roce 2003 kauza ohledn ě domény dagmarhavlova.cz. Meritum v ci spo ívalo v tom, že na domén ě odpovídající jménu tehdejší první dámy byly provozovány stránky s pornografickým obsahem, p í emž její majitel se společ n s provozovatelem stránek zašti ovali oprávn ěním k užití jména od jisté d chodkyn ě, která se jmenovala shodn ě. Do tohoto vý tu je tento p ípad zaazen, jelikož byl ešen v trestn právní rovin ě, kdy byl v první instanci jednomu z obžalovaných uložen podmín ěný trest za trestný in poškozování cizích práv.⁴¹

Zna né kontroverze vzbudil již vzpomínaný rozsudek Nejvyššího soudu ě R ve sporu o doménu globtour.cz.⁴² Jak již bylo nazna eno, soud v tomto rozsudku dovodil

³⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 8. 2004, sp. zn. 3 Cmo 293/2003-64.

⁴⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ěské republiky sp.zn. 32 Odo 447/2006 ze dne 3.5.2006

⁴¹ Lze porno na dagmarhavlova.cz trestat?, LUPA.CZ, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/lze-porno-na-dagmarhavlova-cz-trestat/>

⁴² Rozsudek Nejvyššího soudu ěské republiky sp.zn. 23 Cdo 3407/2010 ze dne 19.4.2012

nepřípustnost výroku znějícího na převod domény na této osobu ve vztahu k povodnímu právnímu pomru mezi registrátorem a přihlašovatelem, a to práv s ohledem na nemožnost zásahu do práv těchto osob (registrátora), vyplývajícího z – v souladu s tehdejší právním stavem – relativní povahy majetkových práv k doménovým jmén m. Reakcí na tento rozsudek bylo zavedení m sí ní ochranné doby, po kterou nebylo sdružením CZ.NIC umožn no jiné osob než úspěšnému žalobci spornou doménu registrovat.

Dne 17. prosince 2013 vynesl Nejvyšší soud R rozsudek⁴³, kterým byla ukon ena dlouholetá praxe ADR v doménových sporech vedených formou rozhod ího ízení p ed Rozhod ím soudem p i HK R a AK R. Jak již bylo uvedeno výše, rozhod í smlouva byla v souladu s tehdejší zn ím podmínek pro registraci domén sjednávána formou veřejné nabídky obsažené v pravidlech registrace (resp. pravidlech ešení spor), což NS shledal neplatným. Tuto svou úvahu soud od vodnil tím, že této osoba, která by byla registrací doménového jména jeho neoprávn ěným držitelem dot ena, by musela tomuto držiteli oznámit, že veřejný návrh na uzav ení smlouvy p ijímá. Neoprávn ěný držitel doménového jména by musel následn p ijetí návrhu v souladu s ust. § 279 obchodního zákoníku potvrdit.

4.2. Rozhod í praxe Rozhod ího soudu p i HK R a AK R

Jak je z výše uvedeného patrné, rozhodovací praxe Rozhod ího soudu p i HK R a AK R tvo íla zejména po dobu, kdy bylo výsledkem rozhod ího ízení v doménovém sporu jeho definitivní rozhodnutí, významnou ást v celkovém množství judikatury. Bohužel, publikován byl pouze velice úzký výsek této ínnosti, p í emž anonymizaci rozhodnutí Rozhod í soud vztahuje i na samotná zn í domén, p edm ty ínnosti stran sporu, stejn jako na v podstat jakékoliv další informace vztahující se k obsahu stránek pod doménami umíst ěnými. Tato skute nost íní v kombinaci s limitovaným rozsahem typicky obsažené argumentace (daným podstatou rozhod ího ízení) rozhodnutí Rozhod ího soudu v zásad nezp sobilé smysluplné rešeršní práce, díky emuž uvedu pouze n kolik jejich ilustrativních p íklad .

Mediální pozornost byla ve zna né mí e svého asu v nována sporu o domény

⁴³ Rozsudek Nejvyššího soudu eské republiky sp.zn. 23 Cdo 3895/2011 ze dne 17.12.2013

ministerstvo-spravedlnosti.cz, obvodnisoud.cz, okresnisoud.cz, mestskysoud.cz, krajskysoud.cz, vrchnisoud.cz a nejvyšší soud.cz, kde šlo o další typickou ukázkou cybersquattingu. Jak je uvedeno na jiném místě této práce, rozhodl soud dospěl k závěru, že název ministerstvo spravedlnosti je třeba považovat za ochranu podle předpisů o ochraně práva právnické osoby na ochranu jejího názvu, a to s přihlédnutím k zvláštní povaze ministerstva jako organizační složky státu, která má zákonem stanovený název. K témuž závěru dospěl soud, i pokud jde o podstatné části názvů jednotlivých soudů. R. Souhlasně zde soud dovedl porušení zákazu nekalé soutěže, spočívající ve vyvolávání možnosti zámluvy s ministerstvem.⁴⁴

Nedávným byl případ domény sberbank.cz, odpovídající stejnojmenné ruské bance vstupující na český trh. Tu si v okamžiku oznámení expanze banky zaregistroval podnikatel Pavel Juránek, což již v minulosti provedl v obdobné situaci pro doménu telefonica.cz.⁴⁵ V tomto případě ovšem umístil na stránky pod doménou dostupné obsahově nic neříkající prezentaci jím založené společnosti Sberbank s.r.o., která měla evokovat legitimní zájem na užívání této domény. Rozhodl soud v roce 2014 nicméně shledal zásah do práv k ochranné známce banky a porušení nekalé soutěže, a rozhodl o převodu domény.⁴⁶

Na okraj si zaslouží pozornost tendence Rozhodnutí soudu při aplikaci rozsudku Nejvyššího soudu ČR, kterým byla vyslovena neplatnost rozhodných smluv plynoucího ADR řízení. Ve svém, ke dnešnímu dni posledním publikovaném rozhodnutí zde Rozhodl soud dovozuje obsolentost předem tního judikátu v situaci, kdy byl žalobní návrh podán po 1.1.2014, tedy po provedení rekonstrukce občanského práva. Tuto svou úvahu opírá o „zjednodušení postupu kontraktace“, kdy akceptace rozhodnutí ve své nabídce v souladu s jejím obsahem žalujícími stranami dle soudu plyne z podání žalobního návrhu, čímž vznikla rozhodnutí smlouva mezi žalujícími stranami a žalovanou stranou.⁴⁷

⁴⁴ Ministerstvo spravedlnosti vyhrálo spor o webové domény, Beck-online.cz, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/ministerstvo-spravedlnosti-vyhralo-spor-o-webove-domeny/>

⁴⁵ Sberbank nebo Sberbank? Banka bojuje o doménu, investujeme.cz, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/sberbank-nebo-sber-bank-banka-bojuje-o-domenu/>

⁴⁶ Rozhodnutí nález Rozhodnutí soudu při HK ČR a AK ČR .00266 ze dne 18. března 2014

⁴⁷ Rozhodnutí nález Rozhodnutí soudu při HK ČR a AK ČR .00303 ze dne 15. září 2014

5. Závěr

Vývoj sporů o doménová jména a jejich samotné právní uchopení v prostředí českého právního řádu není ani po dvaceti letech jejich existence zcela ustálen. Podstatné změny přinesla v tomto ohledu rekodifikace soukromého práva roku 2014, mnicí oproti povodnímu stavu pojetí nehmotné věci. Autor se v této práci přiklání k doposud minoritnímu názoru na dopady těchto změn na doménová jména, dle kterého tím získávají nejen právní povahu věci, ale stávají se i předmětem absolutních majetkových práv. Kromě nezbytných teoreticko-právních východisek toto pojetí lépe vystihuje jejich ekonomický význam a úlohu v realitě života společnosti. Lze mít zároveň za to, že v tšinové ztotožnění se s tímto názorem by mělo za následek zjednodušení sporů, lepší vymahatelnost práva, jeho lepší předvídatelnost, a v neposlední řadě by bylo dalším krokem na cestě k ideálu práva jako synonymu spravedlnosti.

Přesto ovšem zůstávají v realitě sporná klíčová jednotlivá práva, do nichž bylo neoprávněnou registrací domén zasaženo, a již vyplývají z ochranných známek, nekalé soutěže, i ochrany osobnosti a názvu právnických osob. V minulosti bylo možné sledovat i místy poněkud kuriózní spory, vznikající často jak z diletantismu na jedné straně, tak z „originálního podnikatelského záměru“ na straně druhé.

Přelom let 2013 a 2014 byl pro spory z doménových jmen v České republice revoluční i z jiného důvodu, a to díky rozsudku Nejvyššího soudu ČR, kterým byla ukončena praxe rozhodčích řízení jako alternativního způsobu řešení doménových sporů. A koliv nebyla díky rozhodovací kreativitě Rozhodčího soudu tato změna bezprostřední, došlo s účinností od března 2015 k nové edici ADR pravidel, která přibližuje řízení ve sporech o tuzemskou národní doménu blíže standardům ve světě obvyklým.

Na druhou stranu ovšem není možné nepostehnout, že celkový vývoj, o to více ve světle těchto posledních událostí, se v situaci absentující úpravy de lege lata zhusta odehrává spíše překvapivými, revolučními zvraty, které nejsou právní jistotou rovná prospšné. Kvalitní a dlouhodobě udržitelná úprava společnosti s konstantní judikaturou je bezesporu cílem, jehož dosažení by bylo přínosem pro celou společnost.

6. Seznam použité literatury

6.1. Knižní publikace

GALA, Libor, Jan POUR a Zuzana ŠEDIVÁ. Podniková informatika. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 496 s. Expert (Grada).

GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 5., upr. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Benk, 2009, 308 s.

JAKL, Ladislav. Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, 163 s.

JAKL, Ladislav. Uplatnění doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit: [sborník příspěvků ke konferenci]. 1. vyd. Praha: Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, 185 s.

KNAP, Karel, Michal R. ŽIŽKA, Milena OPLTOVÁ a Jan K. ÍŽ. Práva k nehmotným statkům. 1. vyd. Praha: Codex, 1994, 245 s.

PELIKÁNOVÁ, Radka a Karel ERMÁK. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, 210 s.

PELIKÁNOVÁ, Radka. Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2012, 245 s. Monografie (Key Publishing)

DVOŘÁK, J., ŠVESTKA J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, S. 329

6.2. Odkazy, ostatní zdroje

Program Statistics. ICANN. ICANN - New Generic Top-Level domains [online]. [cit. 11.04.2015]. Dostupné z: <http://newgtlds.icann.org/en/program-status/statistics>.

JANSA, Lukáš. Cybersquatting a jeho podoby. Právo IT [online]. 22.9.2008 [cit.

13.04.2015]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/article/cybersquatting-a-jeho-podoby>.

Techcrunch.com, Network Solutions, ICANN Sued Over Domain Front Running, [online]. [cit. 11.04.2015], Dostupné z <http://techcrunch.com/2008/02/25/network-solutions-icann-sued-over-domain-front-running/>

List of Approved Dispute Resolution Service Providers. ICANN. Internet Corporation for Assigned Names and Numbers. [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.icann.org/en/help/dndr/udrp/providers>.

Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy, ICANN, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en>

JAROLÍMKOVÁ, Andrea: Jak se změní autorské právo?, IN: Právní rádce . 4/2013, rubrika Akta, str. 12 - 15

Aktuální otázky judikatury ve vcech pr myslového vlastnictví, Právní Prostor, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/report-forum-k-aktualnim-otazkam-prava-dusevniho-vlastnictvi>

Lze porno na dagmarhavlova.cz trestat?, LUPA.CZ, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/lze-porno-na-dagmarhavlova-cz-trestat/>

Ministerstvo spravedlnosti vyhrálo spor o webové domény, Beck-online.cz, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/ministerstvo-spravedlnosti-vyhralo-spor-o-webove-domeny/>

Sberbank nebo Sberbank? Banka bojuje o doménu, investujeme.cz, [online]. [cit. 12.04.2015]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/sberbank-nebo-sber-bank-banka-bojuje-o-domenu/>

6.3. Právní předpisy a judikatura

Zák. . 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zák. . 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zák. . 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zák. . 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zák. . 441/2003 Sb., o ochranných známkách

Zák. . 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení

Zák. . 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví

Anticybersquatting Consumer Protection Act (ACPA), Truth in Domain Names Act
2003

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 3407/2010 ze dne
19.4.2012

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 8. 2004, sp. zn. 3 Cmo 293/2003-64.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 447/2006 ze dne 3.5.2006

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 3895/2011 ze dne
17.12.2013

Rozhodnutí nález Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR . 00266 ze dne 18. března
2014

Rozhodnutí nález Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR . 00303 ze dne 15. září 2014